

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFTLITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

*Verschijnt maandelijks, behalve in augustus.
Samengesteld door de Stichting voor Econo-
misch Onderzoek der Universiteit van Am-
sterdam*

A. ACCOUNTANCY

II. HET ACCOUNTANTSBEROEP

Planning for the Growth and Continuity of an Accounting Practice

Palmer, R. G. — Accountants dienen, evenals de door hen tot het opstellen van plannen aangespoorde cliënten, ook zelf plannen voor de toekomstige ontwikkeling van hun onderneming te ontwerpen. Het eerst nodige is dan het maken van een inventaris van de beschikbare hulpbronnen zoals de mankracht, de positie in het beroep en in de gemeenschap, de samenstelling van de cliëntele en de aard van de verleende diensten. Op basis hiervan kunnen de in bepaalde perioden te bereiken doeleinden worden uitgestippeld, waarbij de samenstelling van gedetailleerde balanscijfers en gegevens over de inkomsten betreffende een vijftal jaren een logisch uitgangspunt vormen teneinde mede op grond van onontbeerlijke essentiële gegevens omtrent de cliëntele en de voor haar verrichte werkzaamheden beslissingen te kunnen nemen. De schrijver licht dit met behulp van enkele schema's voor te verzamelen informatie nader toe. Vervolgens noemt hij een aantal methoden welke kunnen worden toegepast ter verwezenlijking van de beoogde doeleinden en gaat hij op enkele nader in. In aansluiting hierop bespreekt hij de planning met betrekking tot het kweken van firmanten.

A II - 1
E 74

Certified Accountants Journal, oktober 1966

B. BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

a. ALGEMENE BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

III. WAARNEMINGSMIDDELEN

Involed van nieuwe informatie-verstrekkingsmogelijkheden op de organisatie-structuur

Veldhuizen, Drs. E. — Bij voortgaande automatisering ontstaat toenemende behoefte aan een geïntegreerd informatieverwerkend systeem dat in staat is de repercussies voor het geheel uit de verschillende geautomatiseerde deelprojecten te overzien. Het voorzien in deze behoefte wordt door allerlei technische ontwikkelingen, zoals betere data-transmissie en goedkopere informatiebewaring, ondersteund. De schrijver bespreekt de veranderingen ten aanzien van enige specifieke bedrijfsafdelingen en wel de interne controle, de administratie en de planning. Vervolgens belicht hij enige aspecten van informatie voor welke de interesse zal groeien nu de informatie meer dan voorheen centraal wordt gesteld. Een toegevoegde grafiek beoogt een globaal inzicht te geven in de relaties welke er zijn tussen de waarde van de benodigde informatie en de kritische reactietijd van het bedrijfsgebeuren, alsmede de relatie met de aan de informatieverzekering verbonden kosten. Tenslotte behandelt de schrijver de nieuwe informatie-vastleggingstechnieken. In het bijzonder gaat hij daarbij in op de beeldinformatie nl. die waarbij op enigerlei wijze van lichttechnieken gebruik wordt gemaakt. Op het gebied van de geluidinformatie, waardoor veel formulieren rompslomp zal verdwijnen is enige ontwikkeling te onderkennen; in de eerstkomende jaren zal deze techniek niet van te grote betekenis zijn.

Ba III - 1 : Ba VI - 13
E 738.4 : E 643

Informatie, oktober 1966

The Computer in a Management Information System

Birks, E. G. — In dit artikel bespreekt de schrijver, na een korte beschouwing over de tevoren zorgvuldig door de ondernemingsleiding vast te stellen doeleinden van het informatiesysteem, de belangrijkste elementen van een op de elektronische rekenmachine

gebaseerd systeem van informatieverwerking. Hij wijst op de mogelijkheid dat de machine tijdelijk uitvalt en op de wenselijkheid in verband hiermee voorzieningen te treffen om aan de situatie welke dan ontstaat het hoofd te kunnen bieden. Met betrekking tot de toekomst merkt hij op dat er op de duur een tendens zal zijn naar het gebruik maken van dienstverleningbureaus door kleinere en middelgrote ondernemingen en naar meer gedecentraliseerde systemen.

Ba III - 1
E 738.4

The Canadian Chartered Accountant, september 1966

Simplified Computer Control

In dit artikel wordt in de eerste plaats in het kort beschreven op welke wijze met behulp van een rekenautomaat dagelijkse rapporten ten behoeve van het besturen van de produktie in een fabriek ter vervaardiging van vliegtuigen, worden opgesteld. Vervolgens wordt geschetst hoe in een fabriek ter vervaardiging van apparaten welke geen dagelijkse rapportage kent de leidende functionarissen al naar gelang de behoefte rechtstreeks gebruik maken van de elektronische rekenmachines o.a. ten behoeve van het besturen van de produktie, het onderhoud en de kwaliteitscontrole.

Ba III - 1
E 738.4

Factory, oktober 1966

Nummerungsfragen - klassifizierende und identifizierende Nummerung

D h e n, K. — De codetechniek neemt de laatste jaren steeds in betekenis toe, niet alleen omdat een groeiend aantal ondernemingen overgaat tot machinale informatieverwerking, doch ook en vooral omdat de daartoe gebruikte apparatuur mede wordt benut ten behoeve van het besturen van de produktie. Het codesysteem dient dan te voldoen aan de eis dat de getallen zonder enige beperking identificeren; daarenboven kunnen deze eventueel tevens klassificeren. De schrijver illustreert aan de hand van een voorbeeld wat onder onduidelijke identificatie moet worden verstaan. Hij legt er de nadruk op dat bij de machinale verwerking van gegevens het identificatiegetal nimmer mag worden gewijzigd tenzij hetgeen daarmee wordt aangeduid verandering ondergaat. Vervolgens bespreekt hij het systeem waarbij ook wordt geklassificeerd. De auteur wijst er daarbij op dat uit een identificatiegetal weliswaar niet rechtstreeks, doch indirect via dragers van gegevens, zoals ponskaarten, bepaalde bijzonderheden beschikbaar kunnen komen. Tenslotte vermeldt hij de argumenten welke voor het systeem dat uitsluitend identificeert en dat hetwelk eveneens klassificeert worden aangevoerd, waarbij hij zich wederom beperkt tot de code voor materialen. In verband met de toenemende benutting van machinale informatieverwerking in de industrie verdient het over het algemeen aanbeveling een codesysteem te kiezen waarbij het klassificerende gedeelte van het getal zo klein mogelijk is en beperkt blijft tot de meest essentiële gezichtspunten.

Ba III - 1
E 733.4

Industrielle Organisation, 1966 nr. 10

Aandeelhouder en notulen der aandeelhoudersvergadering II

R o y e r, P r o f. M r. S. — In dit tweede gedeelte van het aan bovenvermeld onderwerp gewijde artikel betoogt de schrijver dat er op grond van 839 Rv en art. 42 Notariswet ten aanzien van materieel vastgestelde notulen nog een tweede wettelijke grondslag voor een recht op kennisneming van de notulen door aandeelhouders voorhanden is, welke in zoverre breder is dan de door art. 11 K geboden wettelijke basis, dat dit recht ook bij afwezigheid van het door genoemde artikel verlangde regelrechte belang bestaat. Gelet op een arrest van 1965 van de Hoge Raad betreffende de precontractuele verhouding is hij voorts van mening dat de aandeelhouder ook krachtens ongeschreven recht gerechtigd is tot kennisneming van de notulen en van de concept-notulen van de algemene vergadering van aandeelhouders. Tenslotte bespreekt de schrijver de vraag of een aandeelhouder gerechtigd is om van de n.v. te eisen dat deze de van harentwege opgestelde concept-notulen van de algemene vergadering in afwachting van de vergadering, waarin de vaststelling van dit concept aan de orde komt, conform de wensen van die aandeelhouder wijzigt of aanvult. Hij komt daarbij tot de conclusie dat noch krachtens de voorschriften van recht en billijkheid, noch uit andere hoofde terzake eisen kunnen worden gesteld.

Ba III - 2 *Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, oktober 1966*
E 770

IV. LEER VAN DE KOSTPRIJS EN DE PRIJSVORMING

The Determination of Fixed and Variable Costs

Sizer, J. — In dit artikel bespreekt de schrijver de voor het maken van marginale kostenberekeningen noodzakelijke indeling van de kosten in vaste en variabele kosten. Onder vaste kosten verstaat hij die kosten welke de neiging hebben constant te blijven bij veranderingen in de omvang van de produktie en onder variabele kosten die welke rechtstreeks variëren als gevolg van schommelingen in die omvang. De kostencalculator splitst de kosten gewoonlijk in directe kosten, nl. die welke aan een eenheid produkt kunnen worden toegerekend en de algemene kosten waarbij zulks niet mogelijk is. Tot deze laatste behoren ook de semi-variabele kosten. Deze kosten van welke de schrijver een viertal veel voorkomende typen noemt - o.a. de kosten welke trapsgewijze toenemen - vormen een belangrijk probleem bij het berekenen van de marginale kosten. De auteur behandelt enkele methoden welke worden toegepast om het variabele element af te zonderen. De statistische methoden lenen zich voornamelijk voor toepassing indien over historische reeksen wordt beschikt. De uitkomsten dienen echter met voorzichtigheid te worden gehanteerd omdat zich in de gebruikte gegevens het effect op de kosten weerspiegelt van een veelheid van niet op bevredigende wijze te isoleren factoren, zodat de verhouding tussen kosten en omvang van de produktie niet zuiver tot uitdrukking komt. Vandaar dat het aanbeveling verdient mede gebruik te maken van de ramingen van „industrial engineers”.

Het feit dat behalve de omvang van de produktie ook andere factoren de kosten doen variëren beperkt de bruikbaarheid van het door de accountant gemaakte onderscheid tussen vaste en variabele kosten. Voorbeelden van zulke factoren zijn o.a. veranderingen in werktuigen en apparatuur, veranderingen in de bij de produktie gevolgde werkwijzen en veranderingen in de organisatie, het personeel en de werktijden. De historische gegevens zouden met het oog hierop moeten worden aangepast. In de practijk wordt zulks nochtans veelal nagelaten, zoals mede blijkt uit de uitkomsten van een terzake gehouden enquête. Hoewel volkomen exactheid op dit gebied niet bereikbaar is, kan er niettemin nog veel worden verbeterd.

B IV - 2a
E 136.341

The Accountant, 8, 15 en 22 oktober 1966

D.F.C. and Annual Accounts

Beaton, D. C. — De „discounted cash flow” is een methode ter beoordeling van investeringsvoorstellen. Deze techniek wordt echter ook wel toegepast om de waarde van een onderneming te bepalen indien de overdracht aan derden plaatsvindt of wordt overwogen. Het is denkbaar deze waarde jaarlijks te bepalen en het resultaat in de jaarrekening op te nemen. De schrijver licht aan de hand van een voorbeeld de bij de waardebepaling te volgen werkwijze toe. Hij wijst er op dat in dit geval het vermogensmoment niet in de kasstromen wordt opgenomen en dat het voorts juist is bij de berekeningen de jaarlijks uitgekeerde winst in aanmerking te nemen en niet de totale winst omdat de eventueel ingehouden en ondergeploegde winst het vermogen doet toenemen en daarmee eveneens de toekomstige winst. Met betrekking tot de winst- en verliesrekening merkt hij op dat de winst wordt gesplitst in een risico-vrije rente over het vermogen en een overblijvend gedeelte dat is samengesteld uit de risico-premie en een rest welke te danken is aan factoren als b.v. een meer dan normale efficiency.

Ba IV - 2e
E 771

The Accountant, 29 oktober 1966

What to Write Off?

Whiting, E. A. — De (Engelse) accountant gaat met betrekking tot de afschrijvingen conservatief te werk. Deze voorzichtige aanpak is wat de gepubliceerde jaarrekening aangaat, nog verschoonbaar, zij het dat dit verslag dan zeer misleidend kan zijn. Erger is dat hij eveneens wordt gevolgd bij het verstrekken van informatie ten behoeve van beleidsbeslissingen. De schrijver keert zich in het bijzonder tegen het op zo kort mogelijke termijn afschrijven van immateriële activa welke gedurende lange tijd nut afwerpen; de uitgaven ter zake worden dan niet meer als kapitaaluitgaven gezien en blijven dus buiten beschouwing bij toepassing van „discounted cash flow” methoden ter beoordeling van investeringsvoorstellen. Investerings in dergelijke activa komen echter veel voor. Zo worden jaarlijks grote bedragen uitgegeven om een nieuw produkt te ontwikkelen. De beslissing hiertoe wordt waarschijnlijk genomen op grond van een zorgvuldig afwegen van de kosten en van de opbrengsten gedurende de tijd dat het produkt op de markt is. Het is dus alleszins redelijk de aan de ontwikkeling verbonden uitgaven over de levensduur van het produkt uit

te spreiden. Andere voorbeelden zijn het systeem en het programma voor de elektronische rekenapparatuur, de uitgaven voortvloeiende uit het afsluiten van nieuwe verzekeringspolissen en de uitgaven verbonden aan het voeren van een advertentie campagne.

De schrijver is van mening dat investeringsbeslissingen meer en meer zullen worden gebaseerd op gegevens welke niet overeenstemmen met die welke aan de normale boekhouding worden ontleend. De zorgvuldig geschatte toekomstige kasstroom zal de plaats innemen van de afschrijving en bij de „alternatieve kosten” zal niet meer worden gedacht aan het verlies bij verkoop van vaste activa.

Ba IV - 6
E 347

Accountancy, november 1966

Living with Obsolescence

Thrasher, J. P. en Leach, R. — Het versnelde tempo van de technologische vooruitgang stelt de ondernemingsleiding voor meer problemen dan het bijhouden van de veranderingen. De vooruitgang schept ook financiële problemen, daar hij dwingt tot het doen van steeds grotere investeringen van vermogen, terwijl het daaraan verbonden risico toeneemt als gevolg van de bekorting van de economische levensduur van de apparatuur. Met betrekking tot het risico beschikt de leiding dikwijls niet over werkelijkheidsgetrouwe en nauwkeurige informatie doordat de economische en technische veroudering boekhoudkundig niet altijd worden gescheiden en gewoonlijk volstaan wordt met een kunstmatige bekorting van de technische levensduur der activa ter opvang van de risico's. Dit kan leiden tot een onjuiste beoordeling van de noodzaak tot modernisering, een onvoldoende bescherming van het tevoren geïnvesteerde vermogen en een irrationele prijsvaststelling. In wezen gaat het wat de veroudering betreft om twee geheel verschillende zaken. In tegenstelling tot de fysieke levensduur welke betrekkelijk nauwkeurig kan worden vastgesteld, brengt het bepalen van de economische levensduur met zich het schatten van zeer wisselende risico's waarbij slechts in zeer geringe mate op de ervaring kan worden gesteund.

De schrijvers betogen dat met de economische veroudering rekening behoort te worden gehouden volgens het assurantiebeginsel; evenals bij de gewone verzekering dienen de geaccumuleerde premiebedragen voor de diverse activa van voldoende omvang te zijn om gerealiseerde risico's te kunnen compenseren. Het is dan de taak van de topleiding de belangrijkste activa naar de verschillende risicograden in te delen; ter vereenvoudiging kunnen hiertoe enkele algemene categorieën van risico worden vastgesteld. Met betrekking tot de belegging van de premiebedragen merken de schrijvers op dat de middelen o.a. bewust zouden kunnen worden belegd in een commerciële of technologische ontwikkeling welke een economische veroudering dreigt te veroorzaken in de onderneming of enig deel daarvan. Zo heeft bv. de General Electric Company zich begeven op het gebied van de gasapparaten o.a. teneinde zich te beveiligen tegen de mogelijke gevolgen van het aanboren van gasbronnen op de Noordzee of de binnenlandse markt van verwarmingsapparaten. Tenslotte bespreken de schrijvers de wijze waarop boekhoudkundig met de voorgestane methode rekening kan worden gehouden.

Ba IV - 6
E 136.341.3

Management Today, november 1966

Degressieve afschrijvingen

Frielink, Prof. A. B. — Afschrijving op basis van een vast percentage van de boekwaarde is niet de enige hanteerbare degressieve afschrijvingsmethode. De gebruikelijke methoden kunnen in twee grote groepen worden ingedeeld: *a.* die waarbij de opeenvolgende afschrijvingsbedragen (bij gelijkblijvende prijzen) een afdalende rekenkundige reeks vormen en *b.* die waarbij deze bedragen een afdalende meetkundige reeks vormen. De schrijver geeft in dit artikel voor beide groepen enkele voorbeelden.

B IV - 6
E 136.341.3

Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde, oktober 1966

VI. LEER VAN DE ORGANISATIE

De gebonden verkooporganisatie en haar handhaving tegenover derden

Sikkelerus, Mr. W. P. van — In dit artikel bespreekt de schrijver de bescherming tegen buitenstaanders die de gebonden verkooporganisatie, waarbij de fabrikant of importeur aan de wederverkopers van zijn produkt de verplichting oplegt bepaalde normen - met name ten aanzien van de prijzen - in acht te nemen, trachten te doorbreken. In de strijd tegen dit doorbreken heeft het merkenrecht een belangrijke rol gespeeld. Terwijl het gebruik

maken van een contractbreuk onder bepaalde omstandigheden als onrechtmatig wordt aangemerkt omdat dit indruist tegen de in het maatschappelijk verkeer te betrachten voorzichtigheid ten aanzien van eens anders persoon of goed, levert de handeling in strijd met het merkenrecht een inbreuk op eens anders (subjectief) recht op. De schrijver gaat op de consequenties van dit verschil in juridische grondslag nader in en bespreekt de jurisprudentie ter zake.

Vervolgens wijst hij erop dat de vraag van belang blijft hoever de bescherming op grond van de zorgvuldigheidsnorm van art. 1401 B.W. zich uitstrekt; de mogelijkheden welke het merkenrecht biedt, kunnen praktisch alleen effect sorteren tegen ongeautoriseerde import. Uit arresten van 1964 en 1965 blijkt dat de Hoge Raad ook thans nog bereid is het benutten van contractbreuken onder bepaalde omstandigheden - van welke het bestaan van een gesloten stelsel vormende verkooporganisatie er een is - onrechtmatig te achten. Tenslotte wijdt de schrijver in het kort aandacht aan de nationale kartelwetgeving en het E.E.G.-kartelrecht. Op publiekrechtelijk terrein valt na de jongste wereldoorlog een verslechtering van het juridisch klimaat voor de gebonden verkooporganisatie en voor de verticale prijsbinding aan te wijzen.

Ba VI - 6 *Tijdschrift voor Vennootschappen, Verenigingen en Stichtingen, oktober 1966*
E 133.345

De inkoper en de „aflooppromme”

Smit, J. — Uitgangspunt in dit artikel is de wetmatigheid die de Amerikaan Wright ontdekte in de geleidelijke kostenvermindering bij groter wordende series van een produkt. Het verband tussen de arbeidstijd die nodig is om één eenheid produkt te vervaardigen, en die, welke de fabricage van een willekeurig aantal eenheden vergt, gaf hij grafisch weer in de zgn. aflooppromme, welke de vorm heeft van een hyperbool. De schrijver toont aan de hand van enkele voorbeelden uit de praktijk aan dat de inkoper zijn voordeel kan doen met de aflooppromme bij het ontzenuwen van op loonsverhogingen of nacalculaties gebaseerde argumenten voor prijsverhogingen door leveranciers. Hij wijst daarbij op enkele regels welke bij het gebruik van de kromme in acht moeten worden genomen. Zo zal het produkt waarop de aflooppromme wordt toegepast, nieuw moeten zijn voor de producent, terwijl de kromme slechts betrekking zal mogen hebben op dat deel van de prijs van een produkt dat direct verband houdt met de hoeveelheid te verrichten arbeid. Deze techniek dient met de nodige soepelheid te worden gehanteerd mede omdat de fabrikant ook wel enig financieel voordeel mag hebben van de kostenbesparing die hij door rationeler arbeidsmethoden in zijn bedrijf bewerkstelligt.

Vervolgens maakt de schrijver melding van een aantal andere vraagstukken waarbij het gebruik van de kromme goede diensten kan bewijzen. Als voorbeeld noemt hij o.a. het make or buy-probleem en het controleren van de mate van voortgang van in opleiding zijnde arbeidskrachten. De grafische methode zal echter niet in alle gevallen exact genoeg zijn. Er zal dan moeten worden teruggerepen op de door de schrijver in zijn artikel genoemde formules.

Ba VI - 13
E 643.0 : E 642.351

Inkoop, november 1966

Normalisatiefacetten bij de inkoop

Onder bovengenoemde titel is in het november-nummer van Inkoop een verslag opgenomen van een lezing van Ir. G. A. Kemper over normalisatie en inkoop en een van J. van Maanen over de visie van een inkoper, beide gehouden voor de Nederlandse Vereniging voor Inkoop-Efficiency. Eerstgenoemde auteur zet uiteen dat typenbeperking en assortimentsbeperking alleen blijvend nut afwerpen wanneer de gekozen typen en het gekozen assortiment duidelijk worden vastgelegd, d.w.z. wanneer bedrijfsnormalisatie wordt toegepast. Typenbeperking bespaart de inkoopafdeling werk. Er zit echter een andere kant aan het op norm vastleggen van regelmatig voorkomende artikelen. Een inkoper moet zich bij zijn inkopen houden aan fundamentele eisen. Worden deze eisen op een norm vastgelegd dan wordt al direct een besparing verkregen omdat zij dan niet elke keer opnieuw behoeven te worden onderzocht. Het stellen van te hoge en te veel eisen moet echter worden voorkomen. De auteur wijst er op dat de inkoopafdeling bij de totstandkoming van de bedrijfsnormen dan ook dient te worden ingeschakeld, mede omdat deze vaak het beste weet voor welke artikelen normalisatie gewenst is en veelal ook de afdeling is die merkt dat een normblad verouderd raakt.

De auteur van de tweede voordracht betoogt dat inschakeling van de inkoper nodig is, wil er een voor deze bruikbare normalisatie ontstaan. Voorts zullen, zoals hij nader ad-

strueert, de normen nooit zo obligatoir mogen zijn dat de inkoper inslaapt, dat hij er van wordt weerhouden zijn fantasie, zijn gezond wantrouwen te laten werken.

Ba VI - 13
E 612.511

Inkoop, november 1966

Using the Tools to achieve Cost Control

Winter, W. S. — Het aanvaarden van een methode voor kostenbeheersing is op zich zelf niet voldoende om de kosten te beheersen. Er moet ook van de uitkomsten een doelmatig gebruik worden gemaakt. Teneinde dit te bereiken zal de ter beschikking komende informatie in een zodanige vorm aan de leiding van de onderneming moeten worden voorgelegd dat ongunstige verhoudingen de aandacht trekken. De meest geschikte vorm is die van prestatierapporten waarin de werkelijke kosten worden vergeleken met de standaardkosten dan wel de toegestane kosten en de afwijking tussen beide als een variantie worden weergegeven. De schrijver bespreekt als voorbeeld een rapport betreffende de verkoopkosten. Vervolgens wijst hij er op dat beheersing van de kosten alleen mogelijk is indien op alle niveaus van de leiding actieve medewerking wordt verleend. Regelmatige bespreking van de resultaten op de desbetreffende niveaus is daartoe gewenst evenals inschakeling van de betrokkenen bij het vaststellen van normen.

Ba VI - 16
E 641.223

The Canadian Chartered Accountant, oktober 1966

Terminplanung und Terminüberwachung

Büchel, A. — Planning van de tijdsduur, waaronder in dit artikel wordt verstaan alle functies welke betrekking hebben op het vooraf bepalen van het tijdstip van gereedkomen van een produkt, is door de veelheid van de in aanmerking te nemen elementen een ingewikkelde zaak. Bruikbare technieken om alle factoren op een in wiskundige zin bewijsbare optimale wijze met elkaar te verbinden, staan nog niet ter beschikking, zodat men er genoeg mee moet nemen de desbetreffende elementen in een doelmatige volgorde na elkaar te behandelen. De schrijver beperkt zijn beschouwing tot de planning voor perioden van omstreeks een week. De eisen welke aan deze planning worden gesteld houden o.a. in een hoge en gelijkmatige belasting van de beschikbare capaciteiten, korte levertijden, het nakomen van gestelde termijnen en een snelle aanpassing aan gewijzigde omstandigheden. Deze eisen zijn ten dele aan elkaar tegengesteld en het is de taak van de planning tot een aanvaardbaar compromis te komen. Als een eerste stap daartoe zal moeten worden beschikt over een zo nauwkeurig mogelijk overzicht van de ten dienste staande capaciteiten en de daartegenover staande mate van de belastingen. Op grond hiervan zullen de te nemen maatregelen moeten worden vastgesteld. In de tweede plaats zal het systeem zo moeten worden opgebouwd dat met veranderingen rekening kan worden gehouden en dat binnen redelijke tijd een overzicht van de nieuwe situatie wordt verkregen. Een dergelijke planning is een werkzaamheid welke tevens opnieuw en niet slechts met grote tussenpozen moet worden verricht. De tot dusver bekende technieken stelden ten deze enige grenzen. De elektronische rekenmachine opent echter nieuwe mogelijkheden. De schrijver schetst vervolgens de planning met gebruikmaking van een dergelijke apparatuur voor een onderneming uit de machine industrie. Daarbij wijdt hij tevens aandacht aan de controle op het inachtnemen van de gestelde termijnen.

Ba VI - 19
E 641.231.1

Industrielle Organisation, 1966 nr. 10